

Nr 129.

Ankom till riksdagens kansli den 29 maj 1934 kl. 12 m.

Utlåtande i anledning av vissa utav Kungl. Maj:t i statsverkspropositionen under fjärde huvudtiteln gjorda framställningar jämte väckta motioner.

(1:a avd.)

1:o) **Engångskostnader för anskaffning av artillerimateriel.** Uti den till riksdagen avlätna den 3 januari 1934 dagtecknade propositionen angående statsverkets tillstånd och behov för budgetåret 1934/1935 har Kungl. Maj:t under fjärde huvudtiteln (punkt 46, sid. 75—77 i det vid propositionen fogade utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för samma dag) föreslagit riksdagen att till bestridande av engångskostnader för anskaffning av artillerimateriel för budgetåret 1934/1935 anvisa ett extra reservationsanslag av 1,000,000 kronor.

Uti tvenne likalydande motioner, väckta, den ena av herr *J. B. Johansson m. fl.* inom första kammaren (nr 110) och den andra av herr *A. Lindman m. fl.* inom andra kammaren (nr 221), har hemställts, bland annat, att riksdagen måtte besluta, att anslaget till engångskostnader för anskaffning av artillerimateriel ökas med 1,928,000 kronor till 2,928,200 kronor.

Vidare har av *samma motionärer* hemställts, att riksdagen måtte besluta, att åtgärder snarast vidtagas för ordnande av det fasta luftförsvaret.

I fråga om de skäl, motionärerna anfört till stöd för sina framställningar, får utskottet hänvisa till motionen I: 110.

Förevarande anslag är för innevarande budgetår uppfört med 900,000 kronor.

Arméförvaltningen har för nästa budgetår hemställt, att för ändamålet måtte anvisas ett belopp av 2,928,200 kronor.

Departementschefen har med hänsyn till det statsfinansiella läget ansett sig icke kunna tillstyrka det av arméförvaltningen föreslagna beloppet utan föreslagit, att anslaget för nästa budgetår bestämmes till 1,000,000 kronor.

Utskottet.

Vad beträffar de motionsvis gjorda yrkandena vill utskottet framhålla, att utskottet i samband med behandlingen av anslaget till statsbeställningar föreslagit, att visst belopp därav skulle användas till materielanskaffningar för arméns behov. Utskottet har därför ansett sig icke böra yrka på förhöjning av nu ifrågavarande anslag.

Mot Kungl. Maj:ts förslag har utskottet icke funnit anledning till erinran.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å herr J. B. Johanssons m. fl. och herr A. Lindmans m. fl. motioner, I: 110 och II: 221, i vad de avse förevarande anslag, till bestridande av *engångskostnader för anskaffning av artillerimateriel* för budgetåret 1934/1935 anvisa ett extra reservationsanslag av 1,000,000 kronor.

2:o) **Motion om ändring av pansarskeppet Drottning Victorias ångpanneanläggning.** Uti tvenne likalydande motioner, väckta, den ena av herr *N. Wohlin* inom första kammaren (nr 76) och den andra av herr *T. V. Lundell* inom andra kammaren (nr 396) har hemställts, bland annat, att av anslaget till statsbeställningar måtte för anordnandet av oljeeldning i viss utsträckning å pansarskeppet Drottning Victoria anvisas ett belopp av 750,000 kronor.

Av motionerna inhämtas, att marinförvaltningen i underdånig skrivelse den 11 december 1933 föreslagit, att för ändring av pansarskeppet Drottning Victorias halva ångpanneanläggning till oljeeldning måtte anslås ett belopp av 750,000 kronor ur anslaget till statliga beredskapsarbeten under budgetåret 1934/1935. Enligt vad varvschefen vid Karlskrona örlogsvarv meddelat, har verkställd undersökning givit vid handen att för pansarskeppets fortsatta användning pannorna vore i behov av omtubning, som beräknades draga en kostnad av cirka 300,000 kronor, vilken utgift ej kunde bestridas av till örlogsvarvets förfogande ställda medel.

När det under alla omständigheter kunde förutses, att införande av oljeeldning på pansarskeppen vore en fråga, som under den nära framtiden komme att tvinga sig fram till lösning, syntes det motionärerna vara synnerligen dålig ekonomi att nu till den betydande kostnaden av 300,000 kronor sätta de gamla koleldade pannorna i stånd. Mer praktiskt vore att i stället taga steget ut mot oljeeldning, så långt som den närmast ansvariga marinmyndigheten tills vidare ansåge sig kunna tillråda.

Som förut sagts betingade detta för Drottning Victoria en kostnad av 750,000 kronor, i vilket belopp även inginge omtubning och reparation av de återstående koleldade pannorna. Vid bedömande av summans storlek borde iakttagas, att 300,000 kronor ändock vore nödvändiga för att sätta de gamla pannorna i stånd, varför merutgiften stannade vid 450,000 kronor.

Såsom av marinförvaltningens ovanberörda ämbetsskrivelse framgår skulle den ifrågasatta omläggningen av pansarskeppet Drottning Victorias ångpanneanläggning draga en sammanlagd kostnad av 750,000 kronor.

Utskottet.

Enligt vad utskottet inhämtat har beräknats, att för bestridande av dessa kostnader, i vad avser ett belopp av 150,000 kronor, skulle kunna anlitas marinens ordinarie underhållsanslag. Utskottet vill därjämte erinra, att utskottet vid behandlingen av anslaget till statsbeställningar för försvarets behov hemställt, att av sagda anslag måtte anslås ett belopp av 300,000 kronor för anskaffandet av vid omläggningen till oljeeldning erforderliga nya pannor m. m. De återstående kostnaderna, 300,000 kronor, belöpa å arbeten för installation m. m. av pannorna. Dessa arbeten äro avsedda att utföras å flottans egna verkstäder. För bestridande av desamma torde lämpligen böra under fjärde huvudtiteln uppföras ett särskilt anslag å 300,000 kronor.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må i anledning av herr Wohllins och herr Lundells motioner, I: 76 och II: 396, till *arbeten för installation m. m. av ångpannor å pansarskeppet Drottning Victoria* för budgetåret 1934/1935 under fjärde huvudtiteln anvisa ett extra reservationsanslag av 300,000 kronor.

3:o) **Flottans ersättningsbyggnad.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 90, sid. 133 och 134) att för flottans ersättningsbyggnad för budgetåret 1934/1935 anvisa ett extra reservationsanslag av 3,732,000 kronor.

Ifrågavarande anslag är i riksstaten för innevarande budgetår upptaget med 3,624,000 kronor.

Marinförvaltningen har hemställt, att för nästa budgetår måtte för flottans ersättningsbyggnad anvisas ett belopp av 17,052,000 kronor.

Under förevarande anslag syntes departementschefen för nästkommande budgetår i första hand böra anvisas erforderliga medel för slutförande av de arbeten, som inginge i första byggnadsskedets program. Av det belopp, som avsetts för nämnda byggnadsskede, återstode fortfarande oanvisat en summa av (3,916,000—1,700,000 =) 2,216,000 kronor. Enligt vad departementschefen under hand inhämtat, har emellertid å vissa av de fartyg, som byggts under detta skede, uppstått en besparing av cirka 510,000 kronor, med vilken summa nyssnämnda belopp alltså kunde minskas. Medelsbehovet för berörda ändamål uppginge alltså för nästkommande budgetår till (2,216,000—510,000 =) 1,706,000 kronor. Utöver nyssnämnda belopp syntes departementschefen för nästkommande budgetår under förevarande anslag endast böra anvisas erforderliga medel för fullföljande av arbetena på den jagare, för vars påbörjande medel under anslaget anvisats för innevarande budgetår. Härför erfordrades ett belopp av 2,026,000 kronor. Anslagsbehovet för flottans ersättningsbyggnad för budgetåret 1934/

1935 uppginge alltså till (1,706,000 + 2,026,000 =) 3,732,000 kronor, vilket belopp av Kungl. Maj:t äskats.

Utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag, får hemställa,

Utskottet.

att riksdagen må för *flottans ersättningsbyggnad* för budgetåret 1934/1935 anvisa ett extra reservationsanslag av 3,732,000 kronor.

4:o) **Engångskostnader för anskaffning av flygmateriel m. m.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 130, sid. 165) att till bestridande av engångskostnader för anskaffning av flygmateriel m. m. för budgetåret 1934/1935 anvisa ett extra reservationsanslag av 2,100,000 kronor.

Uti tvenne likalydande motioner, väckta, den ena av herr *J. B. Johansson m. fl.* inom första kammaren (nr 110) och den andra av herr *A. Lindman m. fl.* inom andra kammaren (nr 221) har hemställts, bland annat, att riksdagen måtte besluta, att anslaget för bestridande av engångskostnader för anskaffning av flygmateriel m. m. ökas med 1,985,000 kronor till 4,085,000 kronor.

I fråga om de skäl, motionärerna anfört till stöd för sin framställning, får utskottet hänvisa till motionen I: 110.

Förevarande anslag är i riksstaten för innevarande budgetår upptaget med 1,614,900 kronor.

Flygstyrelsen har hemställt, att ett belopp av 4,085,000 kronor måtte för ifrågavarande ändamål anvisas för budgetåret 1934/1935.

Med hänsyn till det statsfinansiella läget har departementschefen ansett sig icke kunna tillstyrka, att för engångskostnader för anskaffning av flygmateriel m. m. för nästkommande budgetår anvisas högre belopp än 2,100,000 kronor.

Vad beträffar det motionsvis gjorda yrkandet vill utskottet framhålla, att utskottet i samband med behandlingen av anslaget till statsbeställningar föreslagit, att visst belopp därav skulle användas för anskaffning av flygmateriel. Utskottet har därför ansett sig icke böra yrka på förhöjning av nu ifrågavarande anslag.

Utskottet.

Mot Kungl. Maj:ts förslag har utskottet icke funnit anledning till erinran.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å herr *J. B. Johanssons m. fl.*

och herr A. Lindmans m. fl. motioner, I:110 och II:221, i vad de avse förevarande anslag, till bestridande av *engångskostnader för anskaffning av flygmateriel m. m.* för budgetåret 1934/1935 anvisa ett extra reservationsanslag av 2,100,000 kronor.

Stockholm den 29 maj 1934.

På statsutskottets vägnar:

ANDERS ANDERSON.

Närvarande: se under utlåtande nr 128.